

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **M. M.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2015, č. j. 5138/DS/2015, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 9. 2017, č. j. 75 A 5/2016 - 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Mostu (dále jen „správní orgán I. stupně) ze dne 22. 6. 2015, č. j. MmM/074224/2015/OSČ-P/VŠ, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu“), pro porušení § 18 odst. 3 zákona o silničním provozu jednáním, kterého se měl dopustit dne 30. 4. 2015 v 15:14 hodin na silnici č. I/13 u dolu ČSA, směr Most – Chomutov, při řízení osobního motorového vozidla tov. zn. Škoda Octavia, r. z. X, tím, že překročil nejvyšší dovolenou rychlost mimo obec nejméně o 41 km/hod., když mu byla silničním rychloměrem naměřena rychlost 135 km/hod., resp. po zohlednění odchylky měření ± 3 % rychlost 131 km/hod. Za uvedené jednání byla žalobci uložena pokuta ve výši 3.000 Kč, zákaz činnosti

spočívající v řízení všech motorových vozidel v délce 1 měsíce, a současně stanovena povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1.000 Kč.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Namítal, že se ve svém podání před zahájením řízení o odvolání domáhal sdělení totožnosti úřední osoby provádějící úkony v odvolacím řízení, žalovaný však jeho žádosti v rozporu s § 15 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, nevyhověl, a namísto toho žalobce odkázal toliko na webové stránky úřadu. Z nich však nelze zjistit, jaké osobě byl spis přidělen. Přitom pokud by žalobci bylo známo, že o odvolání bude rozhodovat pan S. K., námitku podjatosti by vznesl, neboť se osobně občansky angažoval ve věci prověřování spolupráce jmenovaného s bývalou STB. V důsledku legitimního očekávání, že žalovaný o jeho žádosti o sdělení totožnosti úřední osoby rozhodne, nečinil žalobce záměrně ve věci žádné další procesní úkony, neboť se obával, že by poskytnuté skutečnosti mohly být zneužity proti němu. Postupem žalovaného tak byl žalobce zkrácen na svých právech uvádět rozhodné skutečnosti svědčící o jeho nevině.

[3] Krajský soud shledal tuto námitku důvodnou a rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Jestliže zmocněnec žalobce v odvolání výslovně žalovaného požádal o sdělení totožnosti úředníka, který bude ve věci rozhodovat, nemohl žalovaný jeho žádost zcela ignorovat s poukazem na to, že totožnost oprávněné úřední osoby je mu pravděpodobně známa. Tímto postupem se dopustil zásadní vady řízení, jež mohla mít vliv na zákonnost jím vydaného rozhodnutí. Je totiž bez pochyb, že pakliže žalobce skutečně v minulosti aktivně vystupoval proti JUDr. et Mgr. K., může být objektivnost rozhodování jmenovaného úředníka v důsledku této okolnosti narušena. Krajský soud se touto námitkou nemohl věcně zabývat, neboť žalobci nebylo dosud umožněno ji zákonem předpokládaným způsobem vznést v rámci správního řízení, kde by se s ní musel žalovaný postupem podle § 14 správního řádu vypořádat.

II. Kasační stížnost

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Stěžovatel namítá, že postup v rozporu s § 15 odst. 4 správního řádu v posuzovaném případě nepředstavuje vadu, která by způsobovala nezákonnost napadeného rozhodnutí. Odkazuje přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2017, č. j. 2 As 322/2016 - 39, kde zdejší soud v obdobném případě k takovému závěru dospěl.

[5] Krajský soud námitku ohledně ignorování žádosti o sdělení oprávněné úřední osoby a následné údajné nemožnosti vznést námitku podjatosti řešil až jako poslední v řadě a konstatoval toliko bez dalšího, že „*objektivnost rozhodování jmenovaného úředníka může být v důsledku této okolnosti narušena*.“ Předtím ovšem přezkoumal všechny ostatní žalobcovy námitky a vyhodnotil je jako nedůvodné. Přitom pokud se krajský soud domníval, že nesdělení oprávněné úřední osoby a údajná nemožnost podání námitky podjatosti mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí, mělo toto posouzení předcházet posouzení všech ostatních námitek, které by pak v této situaci byly bezpředmětné. Krajský soud však konstatoval, že tyto námitky jsou nedůvodné a celkově stěžovatelovu rozhodnutí ve věci samotné nic zásadního nevytkl. Výslovně konstatoval, že nebyly zjištěny takové nedostatky, k nimž by bylo nutno přihlížet i bez návrhu nebo které

vyvolávají nicotnost rozhodnutí. Evidentně tedy výsledek, ke kterému ve správním řízení stěžovatel došel, i když se v něm vyskytla vážná procesní vada, není nezákonný, resp. za okolností, za nichž bylo rozhodováno, stěžovatel vydal rozhodnutí zákonné, jelikož nic v jeho obsahu nenaznačuje rozpor se zákonem. V takovém případě nejsou splněny podmínky pro zrušení rozhodnutí stěžovatele podle § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Zástupce žalobce, Ing. J., podával již delší dobu jako zástupce i dalších různých účastníků přestupkových řízení obsahově zcela shodná odvolání, ve kterých uplatňoval požadavek na informaci o tom, kdo bude ve věci odvolání rozhodovat, aby mohl případně namítat podjatost této osoby. Proto byl dopisem žalovaného, ze dne 10. 7. 2015, JIO 92540/2015/KUUK, čj. 2664/0S/2015, doručeným do datové schránky 24. 7. 2015, odkázán *pro futuro* na webové stránky Krajského úřadu Ústeckého kraje, kde je jmenovitý přehled všech oprávněných úředních osob k rozhodování o daných přestupcích. Zástupce žalobce tak měl již před podáním odvolání informace o oprávněných úředních osobách za stěžovatele a žalobce tak měl možnost uplatnit námitku podjatosti vůči konkrétní úřední osobě a uvést důvody, pro které ji má za podjatou. Na uplatnění námitky podjatosti měl i dostatečný časový prostor. Žádné konkrétní důvody podjatosti však neuplatnil. Pozdější tvrzení ve smyslu, pokud bych věděl, vznesl bych takovouto námitku podjatosti, je třeba zasadit do kontextu celého postupu zástupce žalobce, čímž jasně vystoupí účelovost takových tvrzení.

[7] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s., přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen zaměstnancem s vysokoškolským právnickým vzděláním. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Podle § 15 odst. 4 správního řádu „*O tom, kdo je v dané věci oprávněnou úřední osobou, se provede záznam do spisu a správní orgán o tom účastníka řízení na požádání informuje. Oprávněná úřední osoba na požádání účastníka řízení sdělí své jméno, příjmení, služební nebo obdobné označení a ve kterém organizačním útvaru správního orgánu je zařazena*.“

[11] V posuzovaném případě bylo dne 20. 7. 2015 správnímu orgánu I. stupně elektronickou poštou doručeno blanketní odvolání zaslané zmocněncem žalobce Ing. J. (potvrzení s připojeným elektronickým podpisem došlo dne 27. 7. 2015), v němž zmocněnec současně požádal o sdělení, kdo bude ve věci odvolání rozhodovat jako oprávněná úřední osoba. Ohledně této žádosti zůstali správní orgán I. stupně i následně žalovaný nečinnými.

[12] Žalobce v žalobě namítal, že pokud by věděl, že o odvolání bude rozhodovat JUDr. S. K., který byl do zastupitelstva zvolen na kandidátní listině KSČM, žalobce by námitku podjatosti vznesl, neboť žalobce se osobně občansky angažoval ve věci prověřování spolupráce JUDr. S. K. s STB.

[13] Stěžovatel nerozporuje závěr, že postupoval v posuzovaném případě v rozporu s § 15 odst. 4 správního řádu. Namítá však, že tato procesní vada nevede k nezákonnosti napadeného rozhodnutí, která by odůvodňovala jeho zrušení podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

[14] Nejvyšší správní soud obdobnou situaci posuzoval v rozsudku ze dne 22. 3. 2017, č. j. 2 As 322/2016 - 39, na který v kasační stížnosti odkazuje stěžovatel. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl: „*Je nepochybné, že stěžovatelce vznikla nesdělením jmen úředních osob jistá újma v tom smyslu, že v daném okamžiku nevěděla, kdo bude o věci rozhodovat, a nepochybně jí to znemožnilo vznést konkrétní námitku podjatosti proti dané osobě, ať již by taková námitka byla důvodná nebo ne. Nicméně pravidlo zakotvené v § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., které stanovuje, že soud zruší žalobou napadené rozhodnutí pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, předpokládá, že a contrario nebudou rušena taková správní rozhodnutí, při jejichž vydávání sice došlo k porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, a nezřídka i podstatnému, ovšem takovéto porušení nemohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Jinak řečeno, zrušit rozhodnutí pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem je třeba tehdy, je-li rozumně představitelné, a to i jen jako jedna z více variant toho, k čemu všemu mohlo uvedené porušení ve spojení s dalším navazujícím vývojem řízení vést, že obsah rozhodnutí o věci samé by byl v důsledku tohoto porušení jiný, a navíc nejen jiný, ale současně i nezákonný, než pokud by k porušení nedošlo*.“

[15] Posuzovaný případ je však třeba od případu posuzovaném v citovaném rozsudku odlišit. V případě posuzovaném v rozsudku ze dne 22. 3. 2017, č. j. 2 As 322/2016 - 39, stěžovatelka ani v řízení před krajským soudem žádné důvody, které by měly zakládat podjatost oprávněných úředních osob, neuvedla. V posuzovaném případě však žalobce v žalobě uvedl konkrétní důvody domnělé podjatosti oprávněné úřední osoby, které nelze apriorně označit za nerelevantní.

[16] Nejvyšší správní soud zde považuje za vhodné odkázat na rozsudek ze dne 20. 11. 2014, č. j. 9 As 121/2014 - 33, kde zdejší soud shledal, že zjistí-li soud k žalobní námitce, že o věci rozhodovala osoba, o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům, takový zájem na výsledku řízení, pro který lze pochybovat o její nepodjatosti, byl by povinen rozhodnutí ve věci samé pro tuto vadu zrušit: „*Jakkoliv totiž nemusí být ani rozhodnutí vydané podjatou osobou nutně nesprávné či nezákonné, existuje zde důvodná pochybnost o objektivitě projednávání a rozhodování věci a tím dochází k porušení článku 36 odst. 1 Listiny, který stanoví, že každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Souslovím ‚u jiného orgánu‘ je nepochybně třeba rozumět i správní orgány*.“

[17] V rozsudku ze dne 27. 11. 2012, č. j. 1 As 19/2010 - 106 , potom zdejší soud shledal, že „[p]*rávní úprava vychází z toho, že nebezpečí ovlivnění nežádoucím vztahem je třeba aktivně předcházet tak, aby k němu pokud možno nikdy nedošlo, a proto připouští, že v některých případech bude z výkonu pravomoci v konkrétní věci vyloučena i osoba, o níž není ani zdaleka jisté, že u ní nežádoucí vztah existuje. Zákon tedy nevyžaduje jistotu ani přiměřenou pravděpodobnost existence nežádoucího vztahu; postačí již, jestliže o nepodjatosti lze pochybovat*.“ Pokud tedy existují pochybnosti o nepodjatosti oprávněné úřední osoby, mohou být důvodem zrušení rozhodnutí i v případě, že jiné v žalobě uplatněné žalobní body se ukáží být nedůvodné. S ohledem na to je třeba posuzovat také situaci, kdy bylo účastníkům řízení vadným postupem správního orgánu znemožněno námitku podjatosti vznést.

[18] Ve vztahu k argumentaci stěžovatele, že zástupce žalobce byl v jiné věci odkázán do budoucna na webové stránky žalovaného, kde je jmenovitý přehled všech oprávněných úředních osob k rozhodování o daných přestupcích, se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s krajským soudem, že „[s]*právní orgán nemůže předpokládat či dovozovat povědomí účastníků či jejich zástupců o určitých skutečnostech vyplývajících z jiných, naprosto nesouvisejících řízení, neboť jeho úkolem je postupovat v souladu s procesními pravidly stanovenými (zejména) správním řádem v každém jednotlivém případě. Obdobnou logikou by totiž správní orgány mohly ve všech řízeních, kde vystupuje stejný zástupce účastníka, rezignovat na jakoukoliv poučovací povinnost, např. o možnosti účastníka seznámit se s podklady rozhodnutí ve smyslu ust. § 36 odst. 3, o lhůtě k podání odvolání atd. s argumentací, že uvedená práva a povinnosti jsou zástupci známa již z minulosti. Především ale ani fakt, že žalovaného zastupuje v odvolacích řízeních o přestupcích JUDr. et Mgr. K. pravidelně, neznamená, že tomu tak bude ve všech případech (žalovaný musí mít nepochybně např. vyřešenu otázku nutného zastupování jmenované úřední osoby v případě jejího onemocnění).*“

[19] Nelze přitom přičítat význam pořadí vypořádaných námitek, tj. že krajský soud námitku porušení § 15 odst. 4 správního řádu vypořádal ve svém rozsudku až jako poslední poté, co předtím ostatní žalobní body označil za nedůvodné. Rozhodující pro význam této námitky je skutečnost, že krajský soud právě tuto námitku shledal důvodnou a rozhodnutí stěžovatele s odkazem na ni zrušil. Lichá je proto námitka stěžovatele, že vydal rozhodnutí zákonné, jelikož nic v jeho obsahu nenaznačuje rozpor se zákonem. Zjevně zavádějící je také tvrzení stěžovatele, že krajský soud jeho rozhodnutí nic zásadního nevytkl, pokud je pro závažné procesní pochybení zrušil.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[20] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[21] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalobci potom v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2017

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu